

دەستوور و بەرگە نوو یەكەى پاشا

حەمەرەشى ھەرەس __ كانادا

hemereshid@hotmail.com

لە مێژە دەمەھوئ ئەم دەستوورە دەغەزارەى عیراقە دوابراوہکە، بو خوینەرانی ھێژا لەقاو بدەم و، منیش لەلای خۆمەوہ دەنگی لیبکەم و، بەرەو کەندەلان ڤاوینیم. ئەوی راستیببیت ھەرچی جارێک دەستدەکەم بە نووسین دەلیم خۆ من ھەموو نووسینەکانی برادەرەنم نەخویندۆتەوہ، ئیتەر بو شتیک بلیم پبیش من پەیی پبیراببیت و منیش دیسان بیجوومەوہ، ئەى خۆ ئەگەر وەک ھەلوپبستیش ببیت منیش دووسى شەپازلەى لى نەدەم مانای ئەوہیە خۆم ببھەلوپبست دەبینم و لە کاروان تەریدەبم. جا لەبەر ئەو ھۆیانە، من لیرەدا خۆم نادەم لە قەرەى تەتەلەو شەنوکەو و بەباکردنى خالەکانى ناو دەستوورەکە. ھەر ئەوہندە ئەلیم ھەرکە لیبسراوانى کورد بەشانوباللى دەستوورەکەدا ھەلئەدەن، خیرا دەچمەوہ سەرى و دیسانەوہ ئەخوینمەوہ، ئەلیم نەوہک خویندەوارى یەکەم کۆلببیت و باش تینەگەم، بزەنم بندیریک، پەنای وشەیەک، سووچى رستەیەک، کورە تەنەت ویرگولیکى بو کوردی ھەناسەسارد تیاہ؟! نەخیر تلپى تەرى تیا شکناہەم لە کویرەوہرى بەولاوہ. دەیسە ئەم لیبسراوانەمان بو دەمانخەتینن؟

ئەرى بەرپزان ئیوہ چیرۆكى بەرگەنوئ یەكەى پاشاتان بیستووہ؟
باشە با ئەو بەرپزەى نەیبیبستووہ، بەیارمەتى ئەوہى بیستوویەتى من بە کورتى بویدەگبیرمەوہچونکە بەزى ئەم دەستوورە زۆر لەو چیرۆکەوہ نزیکە:

دەلین دوو ھاوڤبى زۆرزان بەدرۆ خویان لە پاشا دەکەن بە بەرگدروو، دین بو کۆشكى پاشا دەلین بە دیارى قوماشیکمان بو ھیناوە، بویدەکەین بە جلیكى نایاب و ھاتوین بەبەریدا ببیوین..... پاشا دەفەرمووت: بابینە ژوورەوہ، دوو زۆرزانەکە خویان دەکەن بە ژوورداو سەیردەکەن دیوہخانى پاشا لە وەزیرو پیاوماقوولان جمەیدیت، ئەمانیش نە قوماشیان پببەو نە ھیچ، لەپاشا نزیکدەبنەوہ، دەلین: ئەم قوماشە نایابەمان بو ھیناوت، ئەم قوماشە لەتەک

ئەوھى زۆر نايابە، تايبەتمەندىيەكى سەيرىشى ھەيە، ئەوئىش ئەوھىيە گىل و نەفامەكان ئەم قوماشە نابىنن، بە جوولانەوھە وا دەنوئىنن كە قوماشىيان بە دەستەوھىيەو نىشانى ناو دىوھخانەكەى پاشاى دەدەن، ئەوانىش لە ترسى ئەوھى بەگىل و نەفام نەزانرئىن، ھەموويان بە پاشاشەوھە: پەكو لەم قوماشە نايابەو ھەموو لە ترسا خۇيان ھەلدەخلەتئىنن و بە شان و بالئى قوماشى نەبوودا ھەلدەدەن و ھەرىيەكە بە جوړىك ستايشى دەكات، دوو زۆرزانەكەش بسكەى سمئلىيان دئىت و زياتر سوور دەبن لەسەر بوونى قوماشە نەبووھەكەى دەستيان. دواى ئەوھە پەيمان دەدەنە پاشا لە ماوھىيەكى كورتا، بوئى بكنە بەرگىكى ناياب. دواى ماوھەكە بەھەمان شىوھ دئىنەوھە دىوھخانەى پاشا بەدەستى بەتالەوھە، دەلئىن فەرموو ئەمە بەرگە نوئى يەكەى پاشاى مەزنامانە، پاشا دەبەنە دىوى ھەرەم و رووت و قووتىدەكەنەوھە، بەجوولانەوھە وا نىشان دەدەن ئەو بەرگە نايابەى دەكەنە بەر، پاشاش لەتاوا ھەر دەلئىت: بەخوا بەرگىكى نايابەو، ھەر بەرووتى دئىتەوھە ناو دىوھخانە پر وەزىرو پىاوماقوولەكان، ئەوانىش ھەموو بەيەكجار پىرۆزبائى ئەو بەرگە نوئى يەى دەكەن و كەسئىك لە (پەرلەمانەكەى) نالئىت: بەرگى چى و تەرەماشى چى. دوو زۆرزانەكە خەلاتئىكى چاك وەردەگرن و لەچا و بزر دەبن. پاشا لە خۇشى ئەم بەرگە نوئى يە، رەوتئىكى باش بەناو شارو جەماوھرەكەيدا ئەكات و كەس ناوئىرئىت بلئىت: بەرگى چى و ھالى چى، بوئەوھى بە گىل و نەفام ناوى نەزئىت . تا منالئىكى چەتوون لەناو جەرگەى جەماوھرەكەوھە ھاواردەكات: خەلكىنە خۇ ئەوھە پاشامان ھىچى لەبەردا نىيە، ئەوھە بوئە و بە رووتى بەلەسە بووھە، نەخىر بەھوى منالەكەوھە يەكئىكى ترضى ھەمان پىركئىشى دەكات، ئەبن بەدوو بەسئى و رددەورددە ھەموو جەماوھرەكە ھاواريان لئى ھەلدەستئىت: ئەرئى وەللا پاشا رووت و قووتەو ھەرامەكەى بەلە بەلئىتەى.

دە منىش وەك ئەو منالە چەتوونە، تاقتەى شروقتەو تاوتوئىكردنى ئەو دەستوورەم نىوھە دەلئىم: ئەرى وەللا دەستوورەفەنى كوردى رووت و قووتكردوئتەوھە، ئەگەر پئى قايلىبن تاماوين پوشتە نابىنەوھە.

ئىتر من كارم بەوھەوھە نىيە لە پىشت كەواليسەكانەوھە، چ بگرەو بەردەو شانۆگەرىيە يەك نمايش كراوھە، زلھئىزەكان، بەتايبەتئى ئەمەرىكا چ فشارئىكيان خستوئتە سەر كاك مەسعودو، چوئە ناچارىان كردووھە، چ پەيمانئىكى ژئىر بەژئىرىيان پئىداوھە، خۇ ئەگەر ئەوئىش بەو فشە مافە قائل نەبئىت، ئەوا جەلال تالەبانى لە جئىبائىيە، بە سەلكە توورئىك بمانگورئىتەوھە، (ئەرئى بەراست بىرم

نه چۆتهوه ئهو چوارسه د پارچه زهوييهى له كۆيه داته توركهكان، چى بهسه رها ت؟ كرديان به خانوو؟ بوو به گهړهك؟ ئهى دهبيت به شار؟ نه مووت ئه گهر لييان به نيتهوه، قيروسيا ئه بيم به جهلالى، بهريزتان پشتتان بهوه بهستوه، كورد زوو شتى بير دهچيتهوه، ئه گينا چ نه تهويهك له وهموو ترشاندنانه تان خوښ دهبيت؟! چه پله بو وهموو بهرگه نويكانتان ليده دات؟! من له وه بارهيهوه كوردنيم، وهك بالوره ئه يگرم به ده مه وه، هيچم بيرنا چيتهوه، هه دهبيت بزانه كامهيه ئاكامه پيروزه كاني { شوړشى نويى گه له كه تان}... هه مووى بهرگه نوييه كهى پاشايه. دهى كوړبى وه تهن به عيلم و فهن!!!!

تیبینی

ئهم نووسينه پيشكه شه بهو گهلورهى، له دانيشتنه كهى لهندهنى بهريتانيا به قسه كانم تهنگه گرتى و كه فيچهن، فهرموو كاكي گهلور دژى ئهم نووسينه ش شه كريك بهرده ره وه، با (ديگه له ت نيشاندهم چند ماله) ئه گهر له ده مچوره كان نه بوويتايه ليت خوښده بووم. ناوت ناهينم باله وه زياتر قه پوزتان چه ورنه كه ن. يان به لنگه و قوچى و به بهرگه نوئ يه كهى پاشاوه نه چيته ميژوو وه. چونكه بهو جوړه ش به ئيوه مانانى رهوا نابينم.

05/10/3